کف خیابان

امان از یارانه‌ها

مانلی فخریان

■ هدفمندی یارانه‌ها طومارش آنقدر بلند شده که حکایتش در یک ستون نمی‌گنجد. آن‌هم ستونی که خیلی درگیر اقتصاد نیست و بیشتر سر در گریبان زندگی روزمره مردم دارد. مردمی که یارانه‌هایشان را هدفمند و سر موقع از حساب بانکی‌شان می‌گیرند و گاهی آنقدر احساس رضایت می‌کنند که یادشان می‌رود این پول را پیش از این نمی‌گرفتند و یک راست روی قیمت خریدهایشان بود.

حالا حکایت این روزهای مردم و یارانه‌هایشان سر وصدای زیادی دارد، خیلی از مردم این شهر روزهای شاد و آرامی را بعد از گرفتن یارانه سپری می‌کنند. خرج‌شان با دخل‌شان می‌خواند و هیچ کم و کسری هم ندارند. اما از سوی دیگر کسانی هم هستند که نارضایتی از توان یارانه‌ها در کم شدن مصرف‌شان خود را به‌خوبی نشان می‌دهد.

صبح شنبه در هر فصلی که باشد صبح خمودگی بعد از تعطیلی است، مردم هفته تازه‌ای را آغاز می‌کنند و صبح هنوز یخ‌شان آب نشده، راهی خیابان‌هامی‌شوند.

در یکی از همین صبح‌ها چشمم به یکی از همین مردم می‌افتد که بی‌خیال در ایستگاه اتوبوس نشسته، کیف سامسونتش را در دستش نگه داشته و خمیازه می‌کشد و مدام ساعتش را نگاه می‌کند.

سر صحبت که باز می‌شود می‌پرسم «شما هم یارانه‌می‌گیرید؟»

«بله، من و مادرم دو نفری روی هم ۹۱هزار تومان‌می‌گیریم.»

«از این مبلغ راضی هستید؟»

«راضی که چه عرض کنم، دخل و خرج‌مان جور نمی‌شود یعنی راحت بگویم روی این پول اصلا حساب نمی‌کنم، چون هنوز از بانک نگرفته تمام می‌شود. در این دوره زمانه ۹۱هزار تومان هم پول است؟»

«پس چطور خیلی از مردم راضی هستند؟»

«نمی‌دانم حتما ازین ۴۵۵۰۰ تومان‌ها زیاد می‌گیرند، باید از خودشان پرسید.»

اتوبوس از راه می‌رسد. سوار می‌شویم و من هم سراغ راننده می‌روم.

«شما برای چند نفر یارانه می‌گیرید؟»

«خودم و همسرم و سه فرزندم.»

«پس مبلغ یارانه‌تان زیاد است.»

«زیاد که نیست ولی همین پول را که وسط ماه می‌دهند به یک هفته نرسیده، بخشی از بار هزینه آب و برق و تلفن را به دوش می‌گیرد.» و با دستش در هوا علامتی می‌دهد به معنی پر...

«یعنی با پول یارانه‌ها وضع دخل و خرج شما بهتر نشده؟»

«بهتر؟ دل‌تان خوش است. مگر چقدر پول می‌شود که به دخل و خرج‌مان جواب دهد.»

مرد مسنی که می‌گوید بازنشسته است در ادامه صحبت‌های راننده می‌گوید «بعضی‌ها که خیلی تعداد خانوارشان زیاد است یارانه‌شان هم بیشتر می‌شود و مسلما احساس رضایت می‌کنند اما غافل از اینکه همان خرج‌های قبلی‌شان دو برابر شده است نمی‌دانم چرا این را متوجه نمی‌شوند.»

«یعنی یارانه‌ها کمکی به زندگی مردم نمی‌کند؟»

«کمک می‌کرد اما به شرطی که خرج مردم تا چند برابر بیشتر از یارانه‌ها بالا نمی‌رفت.»

ایستگاه بعدی پیاده می‌شوم، سراغ اولین مغازه جلوی ایستگاه می‌روم، کتاب‌فروشی است. فروشنده خانم جوانی است که خودش سرگرم مطالعه است. از او که می‌پرسم، ظاهرا دل پری دارد چون حذف یارانه‌ها به بازار کتاب لطمه زیادی زده است.

سری تکان می‌دهد و می‌گوید «چه بگویم بازار فروش ما از خریدمان بدتر است نه درست می‌خریم نه فروشی داریم، ناشران از وقتی یارانه‌شان قطع شده کار چاپ‌شان افت کرده.»

ادامه در صفحه ۱۹

کمی حرفه‌ای باشیم

نادر هوشمندیار

اقتصاد ایران در تنگنا قرار گرفته است و این قطعی‌ترین حکمی است که می‌توان ارایه داد. قبل از هرچیز می‌خواهم با اتکا به همین حکم بگویم که چرا باید مسوولان دولتی اقتصاد تا به این حد از اعتراف به این حکم قطعی طفره بروند یا واهمه داشته باشند که بگویند اقتصاد ما گرفتار تنگنا و گره‌های مختلف است. به نظر من تا زمانی که چنین اعترافی صورت نگیرد، نمی‌توان از همه اندیشه‌های اقتصادی و نیروهای توسعه‌ساز برای رهایی از تنگناها کمک گرفت. کمی آن‌سوتر از اقتصاد ایران بسیاری از اندیشمندان، جهش نخست توسعه را درک گره‌های موجود در مدار اقتصاد می‌دانند. در مقابل مدیران دولتی اقتصاد، اعضای بخش خصوصی و گروه زیادی از مردم قرار دارند که در دادوستد روزانه و فعالیت‌های کوچک تا بزرگ اقتصادی خود به خوبی ضعف‌های موجود را می‌بینند و چرایی وجود آن را درک می‌کنند، برای همین وقتی مسوولان اقتصادی دولت درست در چنین شرایطی از پیروزی‌های اقتصادی خبر می‌دهند یا خود را در انظار عمومی اقتصاد مورد تشویق قرار می‌دهند فقط به اطمینان و اعتماد مورد نیاز توسعه ضربه می‌زنند و این بدون شک نخستین قدم برای نزول در منحنی توسعه محسوب می‌شود. بدون شک ما باید در همه زمینه‌ها حرفه‌ای عمل کرده و حرفه‌ای بودن را تجربه کنیم. این ادعا شاید همان معنای رفتارهای توسعه‌یافته را داشته باشد اما من به قصد می‌خواهم از کلمه حرفه‌ای استفاده کنم و بگویم وقتی یک مدیر در سطح کلان سکان هدایت اقتصاد را در دست می‌گیرد چاره‌ای ندارد جز اینکه در دهلیزهای اقتصاد به شکل حرفه‌ای عمل کند در غیر این صورت عملکرد او می‌تواند منجر به فراخی محیط بی‌اعتمادی و فقدان اطمینان شود. یکی از مشخصه‌های حرفه‌ای عمل‌کردن نیز این است که افراد گزارش واقعی و درست از جغرافیای کاری خود ارایه دهند. این دقیقا همان اتفاقی است که در اقتصاد ایران رخ نمی‌دهد و باعث می‌شود تا برخی به جریان ملی توسعه اقتصادی که مدیران دولتی متولیان آن هستند با شک نگاه کنند.

کمی توجه کنید این روزها مباحث اقتصادی با زندگی همه مردم عجین شده است و این هم واقعیتی است که باید برطرف و گره‌های آن گشوده شود اما مدیران دولتی اقتصاد با قاطعیت می‌گویند مشکلی نیست یا مشکل مهمی وجود ندارد و اوضاع همه خوب است. این تضاد بدترین پیامدها را برای توسعه دارد و از سوی دیگر به هیچ وجه رفتار حرفه‌ای برای مدیران کلان اقتصادی نیست. باید همه از مدیران تا مخاطبان اقتصادی باور کنیم که کسی به دنبال مقصر نیست و نباید هم باشد و از سوی دیگر کالبدشکافی مشکلات نیز دردی را دوا نمی‌کند. مدیران دولتی اقتصاد اگر کمی حرفه‌ای عمل کنند به جای تبرئه فوری و قاطع خود در همه مسایل اقتصادی باید سعی در جبران گره‌ها و خرابی‌های اقتصادی کنند.

بانک‌مرکزی با یک‌سال تاخیر اعلام کرد

نرخ بیکاری شهری ۱۲/۵درصد؛ روستایی ۷/۶درصد

شرق: بالاخره بانک‌مرکزی با تاخیر یک‌ساله شاخص‌های عمده اقتصادی سه ماهه دوم سال گذشته را منتشر کرد. این ارقام آنقدر دیر منتشر می‌شوند که دیگر ارزش خبری ندارند با این حال مرور آنها خالی از لطف نیست.

به گزارش شرق، در این گزارش که با عنوان نماگرها در تارنمای بانک‌مرکزی منتشر شده، نرخ رشد اقتصادی کشور (تولید ناخالص داخلی کشور) با احتساب نفت۴/۳درصد و بدون نفت ۱/۴درصد اعلام شده است.

نقدینگی در پایان شهریور سال گذشته به ۳۱۸/۲هزارمیلیارد تومان رسید که در مقایسه با شهریور سال ۸۹ حدود ۲۱/۸درصد رشد داشت. با این حساب در این یک سال مورد اشاره ۵۷هزارمیلیارد تومان بر حجم نقدینگی افزوده شده که کارشناسان از آن با عنوان چاپ پول یاد می‌کنند.

خالص دارایی‌های بانک‌مرکزی در شش ماه نخست سال ۹۰ حدود ۱۲/۳درصد کاهش و خالص دارایی‌های بانک‌ها ۲۳/۶درصد افزایش یافته است اما این شاخص در کل سیستم بانکی حدود ۸/۹درصد کم شده است.

بدهی بخش غیردولتی به بانک‌ها هم افزایش یافته است. حجم بدهی این بخش به بانک‌های تجاری اگرچه بیشتر است اما رشد این بدهی‌ها در بانک‌های تخصصی شدیدا افزایشی است. بدهی بخش غیردولتی به بانک‌های تجاری ۲۸/۶درصد و بدهی به بانک‌های تخصصی ۴۶/۳درصد رشد داشته اما این رقم در کل بانک‌ها ۳۳/۴درصد افزایش یافته است.

نرخ بیکاری در سه ماهه دوم سال ۹۰ به میزان ۱۱/۴درصد گزارش شده که این رقم در جامعه شهری ۱۲/۵درصد و در جامعه روستایی ۷/۶درصد اعلام شده است. جمعیت فعال سه ماهه دوم سال ۲۳/۴میلیون نفر اعلام شده است. بانک‌مرکزی همچنین گزارش داده که نرخ بیکاری در جوانان ۱۵ تا۲۹ سال ۲۲/۵درصد و در جوانان ۱۵ تا ۲۴ سال حدود ۲۴/۷درصد بوده است.

در بخش خارجی این گزارش تراز حساب جاری کشور ۳۱میلیون و ۸۱۵هزار دلار در سه ماهه دوم سال گذشته به ثبت رسیده که در همین مدت میزان واردات کالا ۳۹میلیون و ۲۹هزار دلار و میزان صادرات ۷۵میلیون و ۴۳۹هزار دلار بوده است. این گزارش می‌افزاید؛ میزان بدهی خارجی دولت در مدت یاد شده ۲۰میلیون و ۸۹۶هزار دلار به ثبت رسیده است.

بر اساس گزارش بانک‌مرکزی تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه ۱۶۸هزار و ۵۴میلیارد تومان اعلام شده که ۳۷هزار و ۴۹۰میلیارد تومان این رقم تشکیل سرمایه ثابت ناخالص عنوان شده است. در بخش نفت، رشد اعلام شده از ۱/۱۸درصد در سه ماهه اول به منفی ۷/۴درصد کاهش یافته است. همچنین در بخش کشاورزی رشد این بخش از ۲/۸درصد در فصل بهار به ۵/۲درصد در فصل تابستان رسیده و افزایش داشته است.

همچنین رشد بخش صنایع و معادن ۲/۵درصد در سه ماهه دوم گزارش شده است. در بخش ساختمان نیز برای سه ماهه اول سال‌جاری رشد ۲۴/۸ درصدی سه ماهه اول به ۰/۴رصد در سه ماهه دوم سال تقلیل یافته است. در گزارش شاخص‌های کلان اقتصادی که بانک‌مرکزی منتشر کرده، میزان تولید نفت سه‌هزار و۵۷۳میلیون بشکه در روز و میزان صادرات نیز دوهزار و ۸۲میلیون بشکه اعلام شده است.

در بخشی از این گزارش تعداد پروانه‌های ساختمانی صادره در مناطق شهری مانند تهران در سه ماهه دوم سال گذشته نسبت به مدت مشابه سال قبل حدود ۷۱/۲درصد رشد داشته است. این شاخص در شهرهای بزرگ هم افزایشی بوده به طوری که نسبت به دوره مشابه سال قبل ۳۹/۳درصد رشد داشته است اما در سایر مناطق شهری تعداد پروانه‌های صادره کاهش را تجربه کرده که میزان آن در این گزارش منفی شش‌درصد ذکر شده است اما در کل این شاخص در مناطق شهری حدود ۱۳/۳درصد افزایش داشته که نشان از کمرنگ‌شدن رکود در بخش مسکن دارد.

عملکرد بخش خصوصی هم در این بخش قابل‌توجه است. میزان سرمایه‌گذاری این بخش در بخش ساختمان‌های شروع شده ۲۹/۴درصد، در بخش ساختمان‌های نیمه‌تمام ۲۶/۵درصد و در ساختمان‌های تکمیل‌شده هفت‌درصد رشد داشته است. در کل سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در کل مناطق شهری ۲۴/۴درصد بیشتر شده است.

شاخص	میزان
جمعیت فعال	۲۳/۴میلیون نفر
نرخ بیکاری	۱۱/۱درصد
نرخ بیکاری شهری	۱۲/۵درصد
نرخ بیکاری روستایی	۷/۶درصد
نرخ بیکاری جوانان ۲۹-۱۵ ساله	۲۲/۵درصد
نرخ بیکاری جوانان ۲۴-۱۵ ساله	۲۴/۷درصد
نقدینگی	۳۱۸۲۴۷۴/۱میلیارد ریال

وقتی گندم‌های ایرانی خوراک دام می‌شوند

ایسنا: روند صعودی قیمت نهاده‌های دامی از اواخر سال گذشته و رکوردشکنی بهای هر کیلو از این نهاده‌ها تا دوهزارتومان باعث شد دامداران برای پر کردن شکم دام‌هایشان از گندم خوراک انسانی که قیمت آن از کاه هم ارزان‌تر است، استفاده کنند. از سوی دیگر کشاورزان هم به دلیل پایین بودن قیمت خرید تضمینی گندم به فروش آزاد این محصول روی آوردند. در شرایطی که ایران از سال ۸۳ جشن خودکفایی گندم را هرساله برپا می‌کند و امسال هم فائو میزان برداشت این محصول را ۱۳/۵میلیون تن و معاون وزیر جهاد کشاورزی تولید ۱۴میلیون تنی را پیش‌بینی کرده است طی پنج‌ماهه ابتدای سال دومیلیون و ۵۸۶هزار تن گندم به ارزش ۸۷۲میلیون دلار وارد کشور شده است که مسوولان علت آن را پایین بودن قیمت خرید تضمینی گندم و افزایش نرخ نهاده‌های دامی عنوان کرده و معتقدند گندم‌های ایرانی که برای تامین سفره مردم تولید شده راهی دامداری‌ها شده و در سبد غذایی دام‌ها جا گرفته است. در شرایطی که هر کیلو جو و ذرت ۷۰۰ تومان، سبوس گندم ۴۸۰ تومان، کاه ۵۰۰ تومان و کنجاله سویا ۱۰۵۰ تومان در بازار فروخته می‌شود توانایی مالی دامداران برای تامین خوراک دام‌ها کاهش یافته بنابراین گندم که کیلویی ۴۲۰ تومان به صورت تضمینی خریداری می‌شود و نسبت به نهاده‌های دامی کمترین بها را دارد دامداران این غله را در سبد غذایی دام‌هایشان قرار داده‌اند. این در حالی است که در تولید گندم به خودکفایی رسیده‌ایم و نیازی به واردات نداریم که به گفته رییس کمیسیون کشاورزی مجلس اگر درست برنامه‌ریزی می‌شد، واردات نداشتیم یا وارداتمان در حد یک‌میلیون تن بود. معاون وزیر جهاد کشاورزی اعلام کرده بود امسال حداقل ۱۴میلیون تن گندم از مزارع کشور برداشت می‌شود که کفاف مصرف و نیاز داخل را می‌دهد و نیازی به واردات نداریم اما در فصل بهار دومیلیون تن گندم به ارزش ۸۰۲میلیارد تومان وارد کشور شد که با ادامه این روند میزان واردات تا پایان مردادماه به دومیلیون و ۵۸۶هزار تن گندم به ارزش ۸۷۲میلیون دلار افزایش یافت در صورتی که سال گذشته هیچ گندمی وارد نشد اما امسال پیش‌بینی‌ها حاکی از واردات شش تا هفت‌میلیون تنی گندم است. عباس رجایی تعیین قیمت پایین و غیرمنطقی خرید تضمینی را عامل واردات این میزان گندم به کشور می‌داند و معتقد است: «اگر درست برنامه‌ریزی می‌شد در بدترین شرایط نیاز به یک‌میلیون تن واردات بود.»امسال قیمت خرید تضمینی گندم کیلویی ۳۹۵ تومان تعیین شده بود که پس از اعتراض کشاورزان این مبلغ به ۴۲۰ تومان افزایش یافت این درحالی است که قیمت خرید گندم وارداتی بین ۵۵۰ تا ۶۰۰ تومان است. از سوی دیگر طبق برآوردهای انجام‌شده از سوی کشاورزان از جمله سجاد سنجابی، کشاورز نمونه کرمانشاهی«قیمت تمام‌شده هر کیلو گندم برای کشاورزان حدود ۶۰۰ تومان است که پایین‌تر بودن قیمت خرید از هزینه تمام‌شده سبب بی‌انگیزگی کشاورزان می‌شود که می‌تواند خطرات زیادی برای کشور به همراه داشته باشد.»

گذر

باز هم وعده کاهش قیمت لبنیات این بار از سه‌شنبه

■ **فارس:** دبیر انجمن صنایع لبنی با پیش‌بینی کاهش قیمت گفت: قیمت لبنیات در جلسه روز سه‌شنبه ستاد تنظیم بازار تعیین می‌شود و با توجه به متعادل شدن قیمت شیر خام، قیمت لبنیات هم کاهش می‌یابد. «رضا باکری» در پاسخ به اینکه آیا مصوبات روز سه‌شنبه گذشته خرید شیر از دامدار عملیاتی شده است، گفت: قرار بود وزارتخانه‌های کشور، جهاد کشاورزی و صنعت مفاد مصوبات را برای اجرا به سراسر کشور ابلاغ کنند اما تاکنون چنین ابلاغی دست ما نرسیده است.

افزایش قیمت لبنیات به دلیل گرانی نهاده‌هاست نه کمبود تولید

■ **ایسنا:** رییس اتحادیه مرکزی دامداران تصریح کرد: افزایش قیمت شیر و محصولات لبنی در بازار مصرف به دلیل کمبود تولید شیر نیست بلکه دلیل آن افزایش هزینه‌های تمام‌شده تولید است.

تخلف ۷۸میلیارد ریالی تولیدکنندگان و عرضه‌کنندگان مواد لبنی

■ **ایسنا:** سرپرست معاونت بازرسی سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان گفت: در چهار ماه نخست امسال بیش از ۷۸میلیارد ریال تخلف توسط برخی عرضه‌کنندگان و تولیدکنندگان مواد لبنی صورت گرفته که حجم عمده تخلفات صورت‌گرفته در سطح تولیدکنندگان مواد لبنی بوده است.

معاون وزیر راه و شهرسازی:

مسکن ویژه ۲۰ تا ۳۰درصد ارزان‌تر از منطقه

■ **ایلنا:** معاون وزیر راه و شهرسازی با بیان اینکه براساس شیوه‌نامه ثبت‌نام مسکن ویژه پرداخت اقساطی این واحدها ماهانه یک‌میلیون تومان و تا ۱۰ سال تعیین شده است، از امکان پرداخت این اقساط تا ۲۰ سال خبر داد. «احمد اصغری‌مهرآبادی» با اشاره به اینکه مسکن ویژه به منظور کاهش قیمت مسکن و تنظیم بازار در دستور کار دولت قرار گرفت، تصریح کرد: قیمت مسکن ویژه نسبت به منطقه‌ای که ساخته خواهد شد ۲۰ تا ۳۰درصد کمتر خواهد بود.